

Noordkaap

Nathalie Pagie bij Boekerij:

De toneelclub

De campus

Paradijsvogels

Casa Familia

Rio Grande

De Trip

IJsengel

Noordkaap

Nathalie Pagie

Noordkaap

Tien topcriminelen. Een geheim experiment.
Het noorderlicht.



ISBN 978-90-225-8867-3
ISBN 978-94-023-1405-2 (e-book)
NUR 305

Omslagontwerp: Bij Barbara
Omslagbeeld: Shutterstock
Auteursfoto: © Artstudio23.com
Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

© 2020 Nathalie Pagie en Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*If you ever get close to a human
And human behaviour
Be ready, be ready to get confused*

*There's definitely, definitely, definitely no logic
To human behaviour
But yet so, yet so irresistible*

Björk – 'Human behaviour'

Hammerfest, 28 januari, middag

Hoewel ze al twee keer had gefloten en ze zeker wist dat hij haar kon horen, weigerde Juvo terug te komen. Hij had zijn oren gespitst en even naar haar omgekeken, om vervolgens te blijven staan waar hij stond, halfslachtig kwispelend. Laila keek zuchtend op haar horloge. Het was twee uur geweest, over een half uurtje was het donker en dan moesten ze binnen zijn. Zij en haar jongere zusje Selen hadden lang gezeurd om te mogen spelen voordat ze aan hun taken in de tent begonnen. Als ze nu te laat thuiskwamen, zat buitenspelen er de rest van het weekend zeker niet meer in. Dat zou vervelend zijn; na de donkere maanden, waarin de zon niet opkwam en ze het overdag met een blauwe schemering moesten doen, voelde het juist zo fijn om buiten in de zon te staan, hoe zwak die ook scheen. Dus toen Juvo zelfs na een derde fluitje niet gehoorzaamde, pakte ze Selen bij de hand en renden ze samen naar de husky toe.

Normaal reageerde Juvo altijd gelijk op haar fluitsignalen, hij was met Nilan de braafste hond uit de roedel. Laila begreep niet wat er aan de hand was en deed net of ze de opkomende zenuwen onder in haar buik niet voelde. Terwijl ze haar zusje voorttrok door de sneeuw, keek ze om zich heen. Er was niemand. De grote open vlakke tussen de universiteit en het Jansvannskogen, het enige bos van Hammerfest, was elke winter een van Laila's favoriete plekken. Er

kwamen maar weinig mensen waardoor zichzelf, haar broer en zusjes er ieder weekend en na schooltijd vrij spel hadden. Tenminste, als ze niet hoefden te helpen in het tentenkamp of met de rendieren.

Selen begon te jammeren en probeerde haar hand uit die van haar zus te bevrijden, maar dat lukte niet; Laila hield haar stevig in de greep. Met haar ogen strak op Juvo ploegde ze door de sneeuw. De spanning in haar buik trok door naar haar keel en ergens voelde ze dat ze helemaal niet wilde weten waarom de husky ongehoorzaam was. Juvo kwispelde niet meer en had zijn staart tussen zijn benen getrokken. Zijn kop bewoog steeds schichtig naar voren en weer terug, alsof hij zijn vondst graag nader wilde onderzoeken, maar dat niet goed durfde. Laila wist dat hij iets bijzonders gevonden moest hebben, iets wat hij anders niet tegenkwam. Alle honden in de roedel konden ruiken wat er in of onder de sneeuw lag; een dode poolhaas, een rode vos of een veelvraat roken ze al op kilometers afstand en dan waren ze haast niet meer te houden. Als zoiets tijdens een sledetocht gebeurde, kostte het haar vader veel kracht om de honden in bedwang te houden. Naar hem luisterden ze altijd. Misschien was het nu ook beter papa te gaan halen, maar voordat ze dan terug zouden zijn, was de zon zeker gezakt. Zo lang wilde ze niet wachten. Misschien stelde Juvo zich wel aan, hoopte ze tegen beter weten in.

Op een meter of twintig voor de plek waar Juvo onraad rook, bleef Laila opeens stokstijf staan. Ze hapte naar adem. De hond had zich niet aangesteld, hij had wel degelijk iets bijzonders gevonden. Selen schrok van de abrupte stilstand en keek met grote ogen naar haar zus op.

Laila draaide zich naar haar toe. 'Blijf hier,' zei ze, 'ik kom zo terug. Hoor je dat?'

Het meisje knikte, zakte langzaam door haar knieën en nestelde zich in de sneeuw.

Nadat ze zich ervan had verzekerd dat Selen op veilige afstand achterbleef, begon Laila aan de laatste meters van de wandeling die ze nooit meer zou vergeten. Hoe ze dat wist, kon ze niet uitleggen, maar de grote blote voet die ze achter Juvo vandaan had zien steken beloofde weinig goeds. Juvo keek naar haar om en begon zacht te grommen, alsof hij haar wilde waarschuwen voor wat hij gevonden had. Ze klakte met haar tong om de hond – of meer nog zichzelf – gerust te stellen en liep langzaam opzij, zodat hij haar zicht op wat achter hem lag niet langer blokkeerde.

Bij het zien van de tweede voet kreunde ze onbewust, maar toen ze het hele lichaam zag, gilte ze het uit. De man was naakt, stijf bevroren en van top tot teen getatoeëerd. Alleen op het gezicht, de onderkant van de voeten en zijn geslachtsdeel zat geen inkt. Zelfs zonder onderkleding, bontjas en sneeuwlaarzen was hij enorm; zijn benen leken boomstammen en de spierballen in zijn armen waren zo groot als een voetbal. Maar verreweg de meeste indruk maakte de rafelige scheur die zijn romp bijna volledig in tweeën verdeelde. Het was alsof iemand een zaag in de rechterlies had gezet en zich een weg had gebaand tot boven in de borstkas. Ontzet volgde Laila met haar ogen de kloof door het lichaam. Hij had geen bloed, besepte ze, de man zag zwart vanbinnen, net als de duivels uit de verhalen die opa bij het vuur vertelde.

Ze begon te trillen en stapte langzaam achteruit, terwijl ze naarstig zocht naar sporen in de sneeuw, maar nergens was een druppel bloed te bekennen. Haar zoektocht stakte bij zijn gezicht. De oogleden bedekten de ogen slechts half, waardoor het leek of de duivel haar aanstaarde.

Plots greep iemand haar hand en Laila gilte het uit. Het was Selen die, nieuwsgierig geworden, kwam zien wat er mis was. Nu keek ze niet-begrijpend van haar hysterisch gillende zus naar het opengescheurde lichaam voor hen. Snel sloeg Laila haar hand

voor de ogen van haar zusje, maar het was al te laat. Het meisje deinsde achteruit en viel. Haar onderlip beefde, ze trok een grimas en begon te brullen. Dat leek het teken voor Juvo om eindelijk in actie te komen. Hij sprong op en spurtte blaffend weg, terug naar het tentenkamp om hulp te halen.

2

Noordkaap, twee weken eerder, avond

Van de bijtende vrieskou buiten, de thermometer wees vandaag min vijftien, voelde je binnen niets. Gunnar Olson wreef vergenoegd in zijn handen en nam de tijd om de gezichten van zijn vijf gasten te bestuderen. Ze hadden hun koffers en tassen onuitgepakt in de hal laten staan en zich op zijn verzoek op de stoelen rond de keukentafel geïnstalleerd. De kruidkoek die hij in stevige plakken serveerde, vond meteen gretig aftrek. Het laatste stuk van de reis was per sneeuwscooter afgelegd en dat had zichtbaar de nodige energie geveerd. Wit weggetrokken van kou en vermoeidheid en met verkleumde handen om de mokken dampende koffie wachtten de twee vrouwen en drie mannen op wat komen ging.

Olson kende een van hen heel goed, al was het zeker twaalf jaar geleden dat hij zijn oude mentor, Lasse Halström, had gezien en was de goede man een stuk dikker en grijzer geworden; de andere vier zag hij voor het eerst. In levenden lijve, tenminste, online had hij hun afbeeldingen nauwkeurig bestudeerd, net als elke snipper informatie die hij over hen had kunnen vinden. Het was een hele klus geweest om uit de grote groep kandidaten die mogelijk in aanmerking kwamen lid te worden van zijn team, een keuze te maken. Hij had er uitgebreid de tijd voor genomen, want de samenstelling van de onderzoeksgroep was een van de sleutels tot zijn succes. Hoewel hij zelf tot zeer veel in staat was, kon hij dit

niet in zijn eentje af; het was te veelomvattend, te groots. Daarom had hij na lang beraad twee mannen en twee vrouwen geselecteerd, experts in hun vakgebied en tegelijkertijd voldoende ongebonden om zich zonder al te veel problemen voor een langere periode te kunnen vrijmaken.

Na een korte briefwisseling, per aangetekende papieren post om online lekken te voorkomen, hadden alle vier de opdracht aanvaard. Zijn verzoek om medewerking aan een uniek geheim experiment was voor hen kennelijk prikkelend genoeg geweest om huis en haard te verlaten en een geschatte periode van zes maanden op de Noordkaap door te brengen, de noordelijkste punt van Noorwegen. Het verbaasde hem nauwelijks. Welke collega zou niet gevleid zijn door een uitnodiging van de gerenommeerde gedragswetenschapper Gunnar Yoachim Olson in eigen persoon? Ongetwijfeld hadden de bijzondere onderzoekslocatie en het riant salaris ook bijgedragen aan de beslissing tot deelname, maar Olson was ervan overtuigd dat zijn klinkende reputatie een grote rol had gespeeld. Hij klemde zijn kaken op elkaar om niet breeduit te grijnzen, trok een stoel achteruit en zette zijn handen op de rugleuning.

‘Welkom,’ zei hij, op plechtige toon. ‘Jullie weten niet half hoe blij ik ben met jullie komst.’ Hij liet een theatrale pauze vallen waarin hij zijn publiek stralend toelachte. ‘Het klinkt wellicht overdreven, maar geloof me als ik zeg dat wij hier,’ hij wees om zich heen, ‘geschiedenis gaan schrijven. We staan aan de vooravond van een revolutie, een doorbraak in de gedragswetenschappen, die de manier waarop geciviliseerde beschavingen met zware criminaliteit omgaan voorgoed zal veranderen.’ Hij knikte naar een donkerharige vrouw en hief zijn wijsvinger. ‘Ik zie de scepsis in je ogen en dat is goed, als wetenschapper geloof je immers niets voordat het bewijs geleverd is. Dat zul je krijgen. Sterker nog, je

zult er zelf aan meewerken het bewijs te verzamelen.’ De vrouw leek niet onder de indruk van zijn woorden en trok slechts zijwendend haar wenkbrauwen op. Dat irriteerde Olson, maar hij hield vast aan de glimlach om zijn kaken. Niemand kon dit moment voor hem verstoren, daarvoor had hij er te lang naar uitgekeken. Eindelijk was het zover, zijn team was compleet, hij mocht beginnen. Het experiment waarvoor hij jaren had gelobbyd, waarop na lang wachten eindelijk akkoord was gekomen vanuit de hoogste regeringsregionen en waarvoor tonnen subsidie waren vrijgemaakt, kon van start.

Hij ging op de stoel zitten, schoof een koffiemok naar zich toe en maakte een verontschuldigend handgebaar. ‘Laat ik niet te ver op de zaken vooruitlopen. Jullie hebben een barre reis achter de rug en zijn vast benieuwd naar de kamers waar je het komende half jaar verblijft. De rondleiding volgt zo.’ Hij kuchte. ‘Het spijt me werkelijk dat ik jullie niet onder gunstiger omstandigheden kon laten komen, maar hoe minder mensen weten van onze aanwezigheid hier, hoe beter. Ik hoop dat de tijdelijke afwezigheid van de zon jullie komst onzichtbaar heeft gemaakt.’ Hij grinnikte zelf om de woordspeling.

‘Het is ongelofelijk: tweeënzestig jaar in Noorwegen en dit heb ik nog nooit gezien.’ Lasse Halström, ondanks zijn jeugdige uitstraling duidelijk de oudste van het gezelschap, keek verbaasd de kring rond. ‘Je weet dat het hierboven donker blijft, maar toch besef je pas wat dat inhoudt als je het zelf ziet. Als iemand me vroeg mee te gaan naar het noorden, verklaarde ik hem altijd voor gek. In de winter komt de zon maandenlang niet op en is het stervenskoud en in de zomer kun je slapen wel vergeten omdat het ’s nachts niet donker wordt. Waarom zou ik mezelf dat aandoen?’ Hij trok een schalkse blik. ‘Bovendien ben ik bij de maaltijd erg aan bestek gehecht en dat schijnen ze hier niet te kennen.’ Hij liet

een bulderende lach horen, maar de anderen lachten niet mee.

‘Ik dacht dat de grappen over achterlijke Noordelingen voor-
goed tot het verleden behoorden,’ zei de donkerharige vrouw,
misprijzend. ‘Het idee dat hier alleen dom en onbehouwen volk
woont, is volkomen achterhaald. Wist je niet dat het Noorden de
laatste jaren juist als herontdekt gebied wordt beschouwd? De
overheid stimuleert de regio met allerlei subsidies en rijke vissers
doen hier goede zaken.’

‘Ik weet het, natuurlijk, het was maar een grapje,’ suste Hal-
ström. Het deed hem ogenschijnlijk niets dat de anderen zijn hu-
mor niet konden waarderen. ‘Ik wilde alleen maar aangeven dat ik
hier nooit iets te zoeken heb gehad. Totdat jij me die brief schreef.’
Hij knipoogde naar Olson. ‘Toen moest ik wel. De kans om nog
één keer samen te werken met de slimste en lastigste student die ik
ooit heb gehad, kon ik niet voorbij laten gaan.’

Tegenover hem aan tafel leunde een vrouw met blonde dread-
locks en afgekloven nagels naar voren. ‘Kennen jullie elkaar?’
vroeg ze, belangstellend, maar Olson maande haar en Halström
onmiddellijk tot stilte. ‘Geen persoonlijke details!’ Zijn stem klonk
streng en de milde glimlach was verdwenen. ‘Het spijt me, maar in
het belang van het onderzoek en onze veiligheid is het beter dat we
elkaar zo min mogelijk over onze privélevens vertellen.’

‘In het belang van onze veiligheid? Hoe bedoel je dat?’ De don-
kerharige vrouw keek hem opnieuw vragend aan. Haar felle blik
maakte duidelijk dat dit geen dame was die met zich liet spotten.

Olson zette in gedachten een vinkje bij de persoonsbeschrijving
die hij van haar, net als van de anderen, had gemaakt. Marit Kiel-
heimer, gevierd criminologisch psycholoog, deed haar imago van
kenau met haar op de tanden direct eer aan.

‘Zoals je weet uit mijn brieven gaan we werken met tien veroor-
deelde criminelen,’ legde hij geduldig uit. ‘De oudste is net vijfen-

twintig jaar geworden, maar vergis je niet, ieder van hen heeft al meerdere serieuze misdaden gepleegd. Hoe minder zij van je weten, hoe beter. Datzelfde geldt voor ons. Om te voorkomen dat er persoonlijke informatie over ons bij de proefpersonen terecht komt, vraag ik jullie zo min mogelijk met elkaar te delen. Vooral in de onderzoeksruimtes moet alle communicatie puur werkgerelateerd zijn. Maar ook in onze eigen vertrekken is het makkelijker niet te spreken over het thuisfront, over je familie of je verleden. Wat je niet weet van een ander, kun je ook niet doorvertellen, of dat nu per ongeluk gebeurt of niet.’ Bij die laatste opmerking zag hij zijn oude mentor bedenkelijk kijken. Halström was altijd al een man geweest die zichzelf graag hoorde praten. Het was voor Olson bijna een reden geweest hem niet te vragen, maar uiteindelijk kon hij toch niet om hem heen. Er was in Noorwegen geen betere neurochirurg te vinden. Bovendien wist Olson dat hij zijn oude mentor volledig kon vertrouwen. Of dat voor de anderen opging, moest nog maar blijken.

‘Om onze identiteit privé te houden, gebruiken we codenamen,’ ging hij verder, terwijl hij uit een laatje in de tafel zes keycards tevoorschijn haalde. ‘Deze sleutels geven toegang tot alle werkruimtes van het onderzoekscentrum. Zoals je ziet is elk pasje gepersonaliseerd. Speld het op je borst en prent je nieuwe naam in je hoofd. Hoe we werkelijk heten, vergeten we.’

Hij deelde de pasjes uit en keek toe hoe zijn gasten ze aan hun kleding bevestigden. Als laatste spelde hij zijn eigen exemplaar op. ‘Mijn naam is Odin.’

‘De Noorse oppergod?’ Marit snoof en trok een grimas toen Olson haar ernstig aankeek.

‘Ik heb inderdaad voor namen uit de Noorse mythologie gekozen,’ zei hij, ogenschijnlijk onverstoorbaar. ‘Jouw naam is Sunna, zonnegodin, en je vrouwelijke collega is Freya, godin van de lief-

de.’ Hij knikte naar de jonge vrouw met de dreadlocks, die aarzelend glimlachte.

‘De senior in dit gezelschap heet Thor, vernietiger van het kwaad.’

‘Uiteraard. Ik had zelf geen betere naam kunnen bedenken,’ lachte Halström.

‘En Máni, maangod, is de naam van onze junior.’ Olson wees op een knappe twintiger met een bleke huid en halflang haar dat sluik over zijn gezicht viel. De jongen tikte blozend tegen de keycard op zijn borst, als om te bevestigen dat hij Olsons orders begrepen had.

‘Dan blijft Marconi over,’ besloot Sunna, terwijl ze met een priemende vinger op de laatste man aan tafel wees. ‘Dat is toch geen god? Waarom krijgt hij een andere naam?’

‘Correct,’ beaamde Olson, die zijn irritatie voor de tweede keer maskeerde. ‘Marconi is op verzoek van onze opdrachtgevers aan het team toegevoegd. Hij is geen wetenschapper en hij maakt officieel geen deel uit van het experiment, maar belangrijk is hij belist.’

De man in kwestie staaarde naar een punt op de tafel en leek geen enkele behoefte te voelen zich in het gesprek te mengen. Hij had een hoekig gezicht, indrukwekkend brede schouders en er ging een weldadige rust van hem uit.

‘Marconi is onze kok en zal driemaal daags een voedzame maaltijd voor ons team en voor de proefpersonen verzorgen.’ Er ging een goedkeurend gemompel op.

‘Daarnaast is hij een getraind commando met de bevoegdheid wapens te dragen en zo nodig te gebruiken. We gaan er uiteraard van uit dat dit niet nodig zal zijn. De proefpersonen bewegen zich enkel in de elektronisch beveiligde ruimtes en zullen buiten de eigen cel steeds geboeid worden. Desondanks is het een prettig idee

dat er een professioneel bewaker aanwezig is, die ons kan beschermen.' Olson besloot zijn betoog en goot zijn koud geworden koffie naar binnen. Daarna stond hij op en gebaarde hij de anderen zijn voorbeeld te volgen.

'Kom, dan geef ik een rondleiding door het gebouw en kunnen jullie je intrek nemen. Op de plattegrond die je eerder hebt gekregen was de kamerindeling al te zien. Ik hoop dat jullie daarmee kunnen leven, de ruimte is helaas beperkt, in het oude deel, tenminste. De aanbouw is een ander verhaal, dat zul je zien. We moeten haast maken, over een paar uur, net na middernacht, worden de gevangenen afgeleverd.' Hij hief zijn wijsvinger en keek de anderen doordringend aan. 'Vanaf dat moment staan we allemaal op scherp.'

3

Terwijl Olson de teamleden hun kamers wees en eraan bleef herinneren dat ze hem als 'Odin' moesten aanspreken, vertelde hij ook waarom nu juist deze afgelegen locatie was gekozen voor zijn experiment. Het onderzoekscentrum, gelegen op een steenworp afstand van de Noordkaap, was tot zeven jaar geleden in gebruik geweest als ecologisch onderzoekslab. Diverse internationale teams van geografen, meteorologen en klimatologen hadden er hun metingen verricht, maar sinds de laatste ploeg was vertrokken had het centrum leeggestaan. Het rechthoekige pand telde geen verdiepingen en omdat een dik pak sneeuw het platte dak bedekte, viel het in het witte landschap totaal niet op. Alleen de twee houten poorten van de entree en de rode deur naar de stalling voor de sneeuwscooters sprongen in het oog. Maar het gebrek aan daglicht en de dichte mist die er 's winters regelmatig hing, maakten het centrum feitelijk alleen vindbaar voor lokale gidsen en de inwoners van Honningsvåg en Skarsvåg, de enige twee dorpjes in de wijde omgeving.

Het onderzoekscentrum bevond zich op het eiland Magerøya, dat aan de noordzijde begrensd werd door de Barentszee. De belangrijkste trekpleister op het eiland was de Noordkaap, een steile rots van 307 meter hoogte die internationaal bekendstond als het noordelijkste punt van Noorwegen en van Europa, maar in feite klopte dat niet. De naastgelegen landtong Knivskjelodden lag anderhalve kilometer noordelijker en ook de eilandengroep Frans

Jozefland, zeshonderd kilometer ten noorden van de Noordkaap, behoorde officieel nog tot Europa. Een triviaal detail, dat jaarlijks ruim tweehonderdduizend toeristen er niet van weerhield de Noordkaap te bezoeken en selfies te maken naast de grote globe, een markant en veel gefotografeerd herkenningspunt. Om de kaap met de globe te bereiken maakten de toeristen gebruik van de zeven kilometer lange Noordkaaptunnel die hen van het vasteland door de zeestraat Magerøyasundet naar het eiland leidde. Van begin november tot eind april lag een bezoek aan de Noordkaap een stuk ingewikkelder; de tunnel was dan gesloten voor privéauto's, het risico op ongelukken door bevriezing en gladheid werd simpelweg te groot. Volhardende toeristen waren dan aangewezen op de bus, die alleen reed als het weer het toeliet.

‘Ik weet van vriendinnen uit Oslo dat ze een keer een weeklang tevergeefs op die bus gewacht hebben in de hoop het eiland te bereiken,’ zei Freya. ‘Maar het bleef sneeuwen, de bus reed niet en zij keerden noodgedwongen terug zonder de Noordkaap gezien te hebben.’

‘Gelukkig waren wij niet van die bus afhankelijk,’ zei Thor, die zojuist zijn koffers in de aan hem toegewezen kamer had gezet en het gezelschap volgde door een lange gang. ‘Ik wist niet wat ik zag toen die gigantische fourwheeldrives voorreden op vliegveld Alta. In die monsters merk je niets van het barre weer of de gladde wegen; het leek wel of we door de Noordkaaptunnel vlogen! Dat heeft ons teamhoofd goed geregeld.’ Hij knipoogde naar Freya en vervolgde met iets luider stem. ‘Het was alleen erg jammer dat we aan de andere kant van de tunnel moesten overstappen op die krenge van sneeuwscooters. Dat heeft mijn oude lijf geen goed gedaan.’

Odin hapte direct. ‘Jij hebt geen oud lijf. En dat die landrovers door de tunnel mochten, heeft me heel wat moeite gekost. De lan-

delijke politietop mag dan weten waar we hier mee bezig zijn, de lokale autoriteiten zijn niet ingelicht. Er was speciale toestemming van hogerhand voor nodig om de poorten van de tunnel voor jullie te openen. Toen ik die eindelijk had, lagen de chauffeurs dwars. De ijzel bouwt zich al weken op en strooien gebeurt hier niet. De wegen zijn geruwd voor meer grip van de banden, maar als de sneeuw te lang aanhoudt, heeft die ruwing geen effect meer. De wegen zouden nu te slecht zijn om de volledige route per auto af te leggen. Het risico op ongelukken was groot en verder dan door de tunnel wilden de chauffeurs absoluut niet. Daarom waren jullie voor het laatste stuk op sneeuwscooters aangewezen. Net als ikzelf, overigens, een paar dagen geleden. Jullie zijn door dezelfde gids hierheen geloodst als ik. Zo blijft het aantal mensen dat weet van onze aanwezigheid tot een minimum beperkt.’

‘Ik klaag niet, vriend, je hebt het fantastisch geregeld,’ antwoordde Thor. ‘En het is een fijn idee dat er een paar scooters in de stalling staan. Als ik jullie beu ben, maak ik buiten graag even een ommetje.’

Freya en Máni lachten, maar Odin schudde zijn hoofd. Van buiten een ommetje maken kon geen sprake zijn; hij hoopte dat iedereen dat begreep, maar koos ervoor daar op dit moment niet op in te gaan. Ze hadden het einde van de lange gang bereikt. Iedereen had zijn koffers en tassen in de slaapkamers gezet, die rechts en links aan de gang grensden en nu stonden ze voor een hoge gesloten deur.

‘We staan voor het kloppend hart van het onderzoekscentrum. Hier gaat het straks gebeuren,’ zei Odin en op slag was iedereen stil. ‘De laatste maanden is er stevig doorgewerkt om het pand geschikt te maken voor de opvang van onze tien proefpersonen. In het diepste geheim, dat spreekt voor zich. Achter deze deur bevindt zich een twintig meter lange sluis die ons de heuvel in leidt. Deze deur is

elektronisch beveiligd, evenals de tweede deur en de ruimtes daarachter, zoals de behandelkamers en de groepsbesprekingsruimte die ik “de Cirkel” noem. Voordat we de sluis betreden laat ik jullie nog één kamer zien in dit deel van het complex.’ Hij opende de laatste deur aan de linkerzijde van de gang en nodigde Máni uit als eerste naar binnen te gaan. Die deed dat zonder aarzelen om direct na binnenkomst enthousiast naar adem te happen. Een groter contrast met de gedateerde keuken, de mufte raamloze slaapkamers en de beduimelde gang, was haast niet denkbaar.

Odin knikte trots en volgde het gezelschap de kamer in. ‘Onze computerruimte is wat je noemt state of the art en bevat de modernste technieken. Zowel in de Cirkel als in de cellen zijn camera’s en microfoons verwerkt in de wanden, haast onzichtbaar voor het blote oog. Ik wist uiteraard dat die dingen geplaatst werden, het ontwerp van het nieuwe deel van het onderzoekscentrum komt grotendeels uit mijn koker, maar toch zag ik ze pas toen een van de installateurs me erop wees. De camera’s maken vierentwintig uur per dag opnames en de beelden worden continu opgeslagen op de servers in deze ruimte. Daarbij zijn de deuren van de cellen elektronisch beveiligd. Als er sessies gaande zijn in de Cirkel is er altijd iemand in deze computerruimte aanwezig om de deuren te bedienen. Die taak ligt voornamelijk bij Marconi, maar iedereen krijgt de instructies, zodat we allemaal weten hoe het werkt. Daarnaast beschikt de sessieleider in de Cirkel, in de meeste gevallen zal ik dat zelf zijn, over een compacte afstandsbediening. De deuren hebben op die manier een dubbele beveiliging.’

Niemand zei wat. Het was alsof er met Odins woorden een beetje van de vrieskou van buiten naar binnen was geslopen. Freya huiverde en wreef met haar handen over haar armen. Dat ze deelnam aan een uniek en uiterst geheim project was bekend, maar dat haar veiligheid in het geding kon komen, had ze niet eerder ten

volle beseft. Pas nu Odin beschreef welke moeite er was gedaan om eventuele risico's te beteugelen, werd de ernst van de situatie voelbaar en betwijfelde ze of ze wel goed genoeg wist waar ze aan begon. Dezelfde aarzeling meende Freya kort in de ogen van Sunna te bespeuren, maar die herstelde zich snel en staarde stoïcijns naar de met beeldschermen gevulde wand voor hen.

Het was Thor die de gespannen stilte doorbrak. 'Laat ik dan eens een domme vraag stellen,' zei hij. 'Het is natuurlijk geweldig dat er zoveel voorbereiding in dit experiment is gestoken en veiligheid gaat boven alles, ook prima, maar wat ik niet begrijp... waarom al deze geheimzinnigheid? Ik snap uiteraard dat we niets aan de grote klok moeten hangen voordat we resultaten kunnen laten zien. En hopelijk zijn dat resultaten waarmee we internationale faam bereiken, daar ben ook ik niet vies van. Maar lieve mensen, we zijn op de Noordkaap! Midden in de winter, nota bene! Geen hond zal ons hier vinden, laat staan lastigvallen. Waarom mogen de lokale autoriteiten niet weten wat we doen? Waarom arriveren onze proefpersonen straks als dieven in de nacht? Eh... dat bedoel ik figuurlijk. En, wat ik net pas constateer, waarom staan wij met vijf wetenschappers en slechts een enkele bewaker tegenover tien veroordeelde criminelen? Die verhouding lijkt me uit balans. Kon de groep echt niet groter?' Aangemoedigd door het instemmende geknik van de meeste van zijn collega's bleef Thor vragen stellen totdat Odin hem met een handgebaar het zwijgen oplegde.

'Je punt is duidelijk,' zei Odin, hoorbaar geërgerd.

Thor slikte een nieuwe vraag in en vouwde demonstratief zijn armen over elkaar. Ook de anderen keken Odin vragend aan. Alleen Máni was minder geïnteresseerd, die zat in een van de stoelen achter de computerschermen en bestudeerde gefascineerd de talrijke knoppen en schuifjes op de bedieningspanelen.

'Ik begrijp je vragen en het antwoord is simpel: ik acht de kans

nihil, maar in theorie is het mogelijk dat alles misloopt.’ Odin zei het zonder emotie. ‘Ik heb een behandelmethode ontwikkeld waarvan ik zeer hoge verwachtingen heb, maar niets staat vast, garanties kan ik niet geven. We gaan met tien proefpersonen een traject in, waarvan ik dénk dat het significant effect zal sorteren, maar dat weet ik pas zeker als we klaar zijn. Je zegt het zelf al: dit is een experiment, niets meer en niets minder, maar er is ontzettend veel geld mee gemoeid. Mocht het falen, dan is het zowel voor de subsidieverstrekkers als voor ons en onze carrières beter als er geen ruchtbaarheid aan wordt gegeven. Daarom weet bijna niemand hiervan en om dat zo te houden, blijft de groep klein.’

Thor leek genoege te nemen met het antwoord, maar Sunna deed dat niet. ‘Wanneer worden wij dan ingelicht over die methode?’

‘Daar is geen haast bij,’ zei Odin. ‘De eerste fase van het onderzoek bestaat uit kennismaken en een nulmeting, daar hoeft u jullie niets over uit te leggen. Pas in fase twee werken we toe naar de daadwerkelijke behandeling van de proefpersonen. Alles op zijn tijd.’

Sunna bleef hem strak aankijken. ‘En wat bedoelde je met “het is mogelijk dat alles misloopt”?’

Odin kauwde lang op een antwoord voordat hij het uitsprak. ‘Dat kan mijns inziens drie dingen betekenen,’ zei hij toen kalm. ‘Eén: een van de proefpersonen overleeft de behandeling niet, waardoor we per direct moeten stoppen. Twee: de resultaten blijven uit of laten te lang op zich wachten; ook dan wordt de stekker uit het project getrokken. En drie...’

‘Ja?’ Sunna’s stem klonk fel en ongeduldig.

Even flitste er een kwaadaardige gloed door Odins ogen. Hij wisselde een blik met Thor, schudde kort zijn hoofd en beende de computerruimte uit. ‘Dit is genoeg voor nu,’ zei hij, ‘ik vertel het jullie later, de tijd begint te dringen. Volg mij, dan laat ik de Cirkel zien.’

4

Met duim en wijsvinger hield Odin de keycard op zijn borst voor de scanner naast de deur. Er klonk een lage zoemtoon en de deur sprong open. Zodra de groep de sluis betrad, flitste er in het lage plafond een rij spots aan die de twintig meter lange tunnel summier verlichtte. Het was er beduidend killer dan in het voorste deel van het centrum waar een centrale verwarming zorgde voor een aangename temperatuur. In de aanbouw werd het klimaat gereguleerd door een innovatief computersysteem, zo vertelde Odin. Zodra sensoren in de muren en plafonds oppikten dat de temperatuur afweek van wat er in de computer was ingegeven, werd er koude of warme lucht de ruimte in geblazen. In de Cirkel functioneerde dit perfect, maar in de sluis waren, achteraf gezien, te weinig blazers ingebouwd, waardoor het er koeler was dan in de andere ruimtes. Odin had het zo gelaten, een minder aangename temperatuur in de tunnel leek hem geen onoverkomelijk probleem. Bovendien was zijn geduld op, na de maandenlange bouwwerkzaamheden aan de Cirkel. Dat konden de anderen zich goed voorstellen. Omdat ze nauwelijks naast elkaar konden lopen, schuifelden ze achter elkaar door de sluis naar de tweede deur. De krappe ruimte gaf hun een beklemmend gevoel en toen Odin de deur opende, leek er een golf van opluchting door de groep te gaan.

Hoewel de Cirkel zelf de vorm had van een grote rechthoek, was de benaming ervan direct duidelijk. Te midden van de vier